

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 1Co/66/2012
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8811211387
Dátum vydania rozhodnutia: 10. 10. 2012
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Jozef Angelovič
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2012:8811211387.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Jozefa Angeloviča a sudcov JUDr. Mariany Muránskej a JUDr. Anny Kovaľovej, vo veci žalobcu: Home Credit Slovakia, a.s., Teplická č. 7434/147, Piešťany, proti žalovanému: N. I., nar. XX. XX. XXXX, bytom R. T. U., ul. D. č. XXX/X, o zaplatenie 1.430,73 Eur s prísl., o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Vranov nad Topľou č. k. 3C 260/2011-24 z 26. 3. 2012 takto

rozhodol:

P o t v r d z u j e rozsudok vo výroku o zamietnutí návrhu v prevyšujúcej časti a vo výroku o trovách konania.

Nepriznáva účastníkom náhradu trov odvolacieho konania.

odôvodnenie:

Napadnutým rozsudkom súd prvého stupňa zaviazal žalovaného zaplatiť žalobcovi 1.192,09 Eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 0,024% denne zo sumy 1.085,21 Eur od 13. 0. 2010 do zaplatenia, a to do 15 dní od právoplatnosti rozsudku. V prevyšujúcej časti žalobu zamietol. Vyslovil, že žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania.

Vychádzal zo zistenia, že nepochybne zmluva uzavretá medzi účastníkmi jej spotrebiteľskou zmluvou v zmysle zákona o ochrane spotrebiteľa, pričom tento výklad je v súlade aj s komunitárnou úpravou ochrany spotrebiteľa v zmysle smernice Rady č. 93/13/EHS z 5. 4. 1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách.

Dohoda o výške úrokov musí byť v súlade s § 39 OZ, teda nesmie sa priečiť dobrým mravom, inak je právny úkon neplatný. Vzhľadom na to je potrebné považovať dohodu o výške úrokov medzi účastníkmi nad 13,29% ročne za absolútne neplatnú, pretože je to úrok vyšší, ako bola priemerná úroková miera z úverov poskytovaných v tomto období bankami. Vzhľadom na to nárok žalobcu v časti úrokov nie je v celom rozsahu dôvodný. Žalobcom vyčíslený úrok predstavoval sumu 434,07 Eur pri úrokovej miere 26,52% ročne, pričom opodstatnený nárok mu vznikol len pri úrokovej miere 13,29% ročne, teda žalobca mal nárok len na 50% z uplatňovaného úroku, teda na sumu 217,03 Eur.

V časti uplatnených úrokov z omeškania súd žalovaného zaviazal na zaplatenie úrokov z omeškania vo výške 0,024% denne, čo predstavuje 8,76% ročne zo sumy 1.085,21 Eur od 13. 10. 2010 do zaplatenia, ktorý úrok z omeškania neprevyšuje zákonné úroky z omeškania podľa § 517 ods. 1, 2 OZ a § 3 nariadenia vlády č. 87/95 Z. z.

Samotný nárok na zmluvné pokuty podľa hlavy XV, § 3, 4 Úverových podmienok súd považoval za neopodstatnený. Dohodnutú zmluvnú pokutu vo výške 8% z každej omeškanej splátky alebo jej časti, s ktorej úhradou je klient v omeškaní dlhšie ako 7 dní, spolu so zmluvnou pokutou vo výške 5% z úveru, s ktorého vrátením je klient v omeškaní v prípade omeškania s úhradou splátky úveru, či jeho časti dlhšie ako 6 mesiacov, súd vyhodnotil ako neprijateľnú zmluvnú podmienku, a preto absolútne neplatnú s poukazom na § 53 ods. 4 OZ. Ide totiž o neprimerané sankcie, ktoré znáša spotrebiteľ. K vyššie uvedenému súd poukazuje aj na názor vyslovený v rozsudku Krajského súdu v Prešove zo dňa 28. 9. 2011 sp. zn. 3Co 3/2011.

Na základe toho potom súd zaviazal žalovaného zaplatiť sumu 1.192,09 Eur pozostávajúcu zo sumy 1.085,21 Eur predstavujúcu istinu, priznaného úroku z úveru vo výške 61,27 Eur, poplatku za výber z bankomatu v sume 27,48 Eur, sankčného úroku v sume 3,23 Eur a poplatku za vedenie účtu v sume 14,90 Eur, ako aj úrok z omeškania v zmysle výrokovej časti rozhodnutia, pričom v prevyšujúcej časti bolo potrebné v závislosti od toho žalobu zamietnuť.

Výrok o trovách konania odôvodnil ust. § 142 ods. 2 O.s.p.

Proti rozsudku v zákonnej lehote podal odvolanie žalobca.

Poukázal na to, že z judikatúry Najvyššieho súdu SR vyplýva, že nie vždy dôjde automaticky k porušeniu dobrých mravov, ak dohodnuté úroky presahujú mieru úrokov poskytovaných peňažnými ústavmi. Najvyšší súd namietal porušenie dobrých mravov v prípade, kde bol dohodnutý úrok vo výške 60% ročne, čo je diametrálne odlišný prípad.

Posudzovanie dobrých mravov je potrebné vykonať individuálne s prihliadnutím na konkrétne okolnosti konania účastníkov v príslušnom období so zreteľom na ich vtedajšie postavenie. Žalobca je presvedčený, že predmetná zmluva o úvere neobsahuje žiadne neprijateľné podmienky, ktoré by spôsobovali značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach, ako uvádza súd.

Zo zákona č. 258/2001 Z. z. o spotrebiteľských úveroch vyplýva, že výška úrokov sa v danom zmluvnom vzťahu považuje za cenu plnenia. Na základe toho je potrebné zastávať názor, že výšku úrokov, ktorá je cenou plnenia, nie je možné považovať za neprijateľnú podmienku. Nemožno porovnávať úvery poskytované bankami a nebankovými subjektmi, pretože dojednaný úrok za poskytnutie úveru predstavuje odmenu veriteľa za poskytnutie úveru, ale aj krytie rizika veriteľa v súvislosti s poskytnutím úveru. Banky poskytujú úvery iba klientom, ktorí spĺňajú prísnejšie podmienky, pričom nebankové subjekty majú aj iných klientov. Je teda zrejmé, že podmienky, za akých poskytujú úvery banky a za akých poskytujú úvery nebankové subjekty, sú diametrálne odlišné, čo sa odráža aj vo výške úrokovej sadzby.

Nemožno súhlasiť so závermi súdu prvého stupňa, že celkovú výšku zmluvnej pokuty treba považovať za neprimeranú sankciu, ktorá spôsobuje nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán. Zmluvná pokuta ako sankčné opatrenie má predovšetkým umožniť dodávateľovi dosiahnuť peňažnú náhradu v prípade, ak samotná škoda v dôsledku nesplnenia povinnosti spotrebiteľom je ťažko preukázateľná. Zmluvná pokuta, ako bola účastníkmi dojednaná, je prijateľná a potvrdzuje ju judikatúra Najvyššieho súdu ČR.

Občiansky zákonník spája neplatnosť právneho úkonu na prvom mieste s právnym úkonom, ktorý svojím obsahom alebo účelom odporuje zákonu. Právne významným účelom právneho úkonu je taký účel, ktorý sledujú všetci jeho účastníci alebo aspoň jeden z nich, pričom ostatní účastníci sú si toho vedomí. Ak právny úkon odporuje zákonným ustanoveniam, ktoré nemajú kogentnú povahu, nemá to za následok neplatnosť právneho úkonu.

Je teda zrejmé, že predmetná úverová zmluva nebola v rozpore so zákonom ani zákon neobchádzala a nebola uzatvorená v rozpore s dobrými mravmi. Na základe toho navrhol, aby odvolací súd rozsudok zmenil a návrhu vyhovel.

Žalovaný sa k odvolaniu žalobcu nevyjadril.

Odvolací súd prejednal vec podľa § 212 ods. 1, 2 O.s.p., a to bez nariadenia pojednávania (§ 214 ods. 2 O.s.p.) a zistil, že odvolanie žalobcu nie je dôvodné.

Súd prvého stupňa vykonal vo veci dokazovanie v potrebnom rozsahu, na základe ktorého správne zistil skutkový stav a vo veci aj správne rozhodol. Skutkové zistenia súdu prvého stupňa zodpovedajú vykonanému dokazovaniu a odôvodnenie rozhodnutia má podklad v zistení skutkového stavu. Na týchto správnych skutkových zisteniach súdu prvého stupňa nič sa nezmenilo ani v štádiu odvolacieho konania.

Podľa § 544 ods. 1 OZ ak strany dojednávajú pre prípad porušenia zmluvnej povinnosti zmluvnú pokutu, je účastník, ktorý túto povinnosť poruší, zaviazaný pokutu zaplatiť, aj keď oprávnenému účastníkovi porušením povinnosti nevznikne škoda.

Podľa § 53 ods. 1 OZ spotrebiteľské zmluvy nesmú obsahovať ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa (ďalej len "neprijateľná podmienka").

Podľa § 53 ods. 4 OZ neprijateľné podmienky upravené v spotrebiteľských zmluvách sú neplatné.

Podľa § 39 OZ neplatný je právny úkon, ktorý svojím obsahom alebo účelom odporuje zákonu alebo ho obchádza alebo sa prieči dobrým mravom.

V predmetnej veci súd prvého stupňa správne analyzoval, že vo vzťahu medzi účastníkmi ide o spotrebiteľský vzťah, ktorý si vyžaduje zvýšenú ochranu žalovaného ako spotrebiteľa. Kritickým spôsobom súd prvého stupňa preskúmal všetky plnenia, ktoré sú v podobe nárokov uplatňované v tomto konaní a vyvodil vo vzťahu k nim správny právny názor a zákonne a spravodlivo o nich aj rozhodol, a to aj v intenciách komunitárneho práva, teda smernice Rady č. 93/13/EHS z 5. 4. 1993.

Je nepochybné, že pokiaľ úroky presahujú priemernú úrokovú mieru poskytovanú bankami v rozhodnom období tak, ako je to v predmetnej veci, nemôžu takéto úroky požívať súdnu ochranu a v tomto smere neobstojí ani námietka, že povaha klientov, ktorí navštevujú a uzatvárajú zmluvy s nebankovými subjektmi je iná a že tu ide o vyššiu mieru rizika. Tieto okolnosti nie sú preukázané a navyše banky ako podnikateľské subjekty taktiež nesú podnikateľské riziko, pričom však takéto vysoké úroky od klientov nepožadujú.

Podobne správny je záver súdu prvého stupňa aj vo vzťahu k zmluvnej pokute, ktorá je neúmerne vysokou sankciou odporujúcou § 39 OZ, ako aj citovanému komunitárnemu právu a s poukazom na § 53 ods. 4 OZ ju treba považovať za neplatnú, a to pre rozpor s dobrými mravmi.

Správne súd prvého stupňa vymedzil, že úrok z úveru je možné žalobcovi priznať len vo výške 50% uplatňovaného úroku, ktorý je totožný s úrokom, ktorý v rozhodnom období poskytovali banky.

Za týchto okolností súd prvého stupňa správne sumarizoval plnenia, ktoré možno žalobcovi priznať v podobe istiny vo výške 1.085,21 Eur, úrok z úveru vo výške 61,27 Eur (so zreteľom na jeho zaplatenú časť a aplikovanú úrokovú sadzbu vo výške 13,29%) a ďalšie poplatky a sankčné úroky, ako sú

špecifikované vo výroku rozhodnutia a predovšetkým v dôslednej analýze uvedenej v odôvodnení rozhodnutia.

Ako bolo vyššie naznačené, je potrebné súhlasiť s tým, že úroky z úveru a zmluvná pokuta tak, ako to požaduje žalobca, v tejto časti ide o nároky, ktoré nemožno so zreteľom na vyššie uvedené priznať.

Preto postupom podľa § 219 ods. 1 O.s.p. odvolací súd rozsudok ako vecne správny potvrdil v napadnutej časti, t.j. vo výroku, ktorým bola žaloba v prevyšujúcej časti zamietnutá a v súvisiacom výroku o trovách konania.

V odvolacom konaní nebol preskúmaný výrok napadnutého rozsudku o vyhovení žalobe, pretože tento odvolaním žalobcu napadnutý nebol a ako taký nadobudol právoplatnosť (§ 206 ods. 2 veta prvá O.s.p.).

O trovách odvolacieho konania bolo rozhodnuté podľa § 224 ods. 1 O.s.p. a § 142 ods. 1 O.s.p., podľa ktorého žalobca ako neúspešný účastník nemá právo na náhradu trov odvolacieho konania a žalovanému žiadne preukázateľné trovy spojené s odvolacím konaním nevznikli.

V ostatnom poukazuje odvolací súd na správne a presvedčivé dôvody súdu prvého stupňa uvedené v jeho rozhodnutí.

Poučenie:

Proti rozsudku odvolanie nie je prípustné.